

REDACȚIA
strada Aulich Nr. 1
ABONAMENTUL
Austro-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/4
pe 1/2 de an
pe 1 lună 2 cor.
Duminecă pe an
4 coroane. —
România și
Moldavia pe an:
40 franci.
nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înalate în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Art. IV.

Număr de Duminecă

Nr. 37

Foc și pârjol!

Focul și pârjolul nu face strică-mai îngrozitoare de cum fac cu uzura. Focul nimiceste cel ce este, și dacă i apă destulă la mâna și bărbați voinici aproape, poate pune stavilă. Unde s'au dat însă Ovrei cămătari, vai ș'a! Et despoaie nu un țeran ori doi, nu sat ori zece sate, ci ținuturi. Ear primejdia este cu atât mai mare cu cât leprele acestea se înmulțesc numai prin locuri sâracă, și fac adăpost, în ținuturile cele bogate, întocmai cum carii rod și cel mai tare.

De câți-va ani uzura bântue și în România. Cu lucruri intricoșate săvârșesc ni bunii de spânzurătoare, o spu-nu noi, ci ascultați ce scrie Bar-tislova, Ungurul cel neaoș, în "Ezra" delă 18 Septemvrie.

Sub numirea "Pustiirea poporului" în numărul de Duminecă "Magyaror" s'adus la lumină lucruri ce te surprind. Prieteni bunii din comita-tatul Severin îmi mai trimit acum un știr.

Oamenii slujbași ai comitatului, și întâiul notar și încă douăzeci ai sfatului comitatului, au început până acum 214 casuri de "Friedmann, Tauber, Unger și domni (Ovrei) și-au împărțit între ei satele. Au intrat la învoială, și nu-și strice unul altuia mese-rii. Cinele lui Tauber este notar, care, după credința obștească, dauăna dă de știre și deslușiri, și el însuși, când acesta vrea să afle pe starea averii nenorocitelui țera-tilă la ochi. Dacă țeranul e bun și onest, i-se dă țidulă verde, și să rău, i-se dă hârtie albă.

Ear uzura eată cum e. Ne-putând de țeran i-se dă un sac de țidă neagră, cu preț de 18 fl., și un termen, când de bună-nu poate plăti. Creditorul țeranului îi dă atunci să aleagă: Ori să lădă, ori dai cambiu (ve-nă) pentru 36 floreni. Datornicul țeranului. Și acesta însă cu termenul să se vândă. Creditorul îi dă răgaz, însă cu prețul, să lase țidabula pe avere până la suma de 36 fl. Țeranul n'are încotro. Așa apoi licitația și țeranul își perde țidă, pentru-că a luat pe așteptare țidă cu grâu".

Mai sunt și alte chipuri de a se țera, toate cunoscute celor ce sate. Notarul, primarul și țeranul cunosc bine acest fel de a se țera poporul. Tac însă cu toții, și cel mai mulți sunt prietini ai țeranilor banoși, cari le fac și ei țidă. O mână spală astfel pe alta.

Paharul s'a umplut însă. Ovrei și-au făcut de cap, încât s'au îngrozit până și Ungurii. Așa, că cei din fruntea comitatului Caraș-Severin s'au îndreptat cătră ministrul dreptății, rugându-l să pună capet acestui jaf al Ovreilor.

Lecuirea va merge însă cu greu. Eată de ce: juzii, cari vor fi chimeați să pedepsasca pe hoști, sunt legați de formele legii. Ear' Ovreiul, când s'a pus să-l înșele pe țeran, a avut toată grija să se îngrădească cu toate formele legii, așa că numai foarte cu greu poate fi apucat. Mai ales că țeranul, care i'a căzut pe mână, a fost nu numai în strimtoare, dar și prost: s'a lăsat ca Ovreiul să-l încurce după plac.

Relele acestea bântuie în Caraș-Severin și în întreg Bănatul. Bântuie însă și în celelalte părți locuite de Români. Mai ales prin Maramureș, prin Sătmar, prin părțile Năseudului și alte ținuturi ajunse în stăpânirea Ovreilor afurisiți.

Și scăpare nu-i de unde să așteptăm, că stăpânirea are ea alte treburi mai plăcute decât ca de dragul nostru să pornească cercetare împotriva Ovreilor. Doar' Ovrei sunt cei mai mari spriginitori ai stăpânirii! Scăparea trebuie căutată prin noi înșine.

Preotii și învățătorii trebuie să sară la mijloc și să caute a ține piept Ovreilor. Că lășand poporul pradă lipitorilor, ce o să mai păstorească? ... Să țină deci departe țeranimea de Ovrei, cum țin departe jăralicul de praful de pușcă. Și mai presus de toate, să caute pretutindeni a înființa bănci mici (Reiffeisen), cu pițula, cum se zice, unde să poată fi membru ori-care țeran și de unde să se împrumute cu ori-ce sumă mică, să nu mai fie silit să alerge pe la Ovrei. Tot așa: să caute a înființa magazine cu bucate (grânare), de unde țeranul strimtorat să se împrumute, pe camătă mică și plătină când îi vine mai cu înlesnire.

Unde astfel au lucrat, preoțimea și învățătorii, Ovrei au trebuit să-și ia tâlpășițele și de uzură țeranii își aduc aminte numai ea de un vis rău.

Russu Șirianu

După disolvarea Reichsrathului și în vederea viitoarelor alegeri, partidele politice fin mereu întruniri, în cari fac declarațiuni în privința atitudinilor ce vor păstra. Am dat relațiuni într-una din zilele trecute asupra atitudinilor, ce și-au fixat Cehii, atitudine care este identică, și în fața nouă situații, cu ținută lor de până aci în parlament.

La rândul lor și partidele germane au ținut să declare, că stau tot pe „programul de la Rusali”.

Intr'o întrunire ținută de curând la Viena, partidele germane opoziționiste au ținut să răspundă întrunirii tinerilor cehi, accentuând că în interesul Germanilor din Austria, precum și în interesul unității Austriei Germanii trebuie să pășească și mai energic decât până aci. Conferența pretinde deci, ca și de-acum înainte limba germană să fie limbă oficială în toată întinderea împărăției.

Aceleași forțe se pun în mișcare, cu aceeași hotărâre, — numai echilibrul politic nu vor pute produce.

Dar să așteptăm faptele!

Kossuth Ferencz are în numărul din urmă al ziarului „Egyesület”, la loc de frunte, un jalinic articol asupra desmembrării Ungariei. Ne place a reproduce un alineat din acel articol:

„Pe terenul politic zadarnic vom căuta un cas analog în istoria constituționalismului ori-cărei națiuni, ca în timp de 33 de ani să guverneze unul și același partid și până în timpuri neprevăzute să nu poată fi schimbat prin altul; așa că întreaga țară se preface într-un mod necesar într'o însoțire de interese și de direcțiune a unui partid, ear' fericirea nu poate fi căutată decât în cercul acelei însoțiri, chiar și pentru viața privată, ear' în afară de acel cerc nu este cu puțință a te feri nici pe cale politică, nici materială, nici ca individ, nici ca rasă, nici ca națiune”.

În momente de slăbiciune pentru falimentul moral al partidului său, fiul idolului pașoptiștilor maghiari dă o palmă strajnică constituționalismului maghiar, o palmă, de care și obrazul său propriu ar trebui să se înroșească.

CONGRESUL BISERICESC.

Convocarea Congresului național bisericesc s'a făcut prin următoarea circulară, publicată în fruntea organului mitropoliei române-ortodoxe „Telegraful Român”:

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Freasfințitorilor frați episcopi, venerabilelor consistoare eparchiale, onorabililor deputați congresuali, iubitorii cler și popor din provincia Noastră mitropolită: dar și milă dela Dumnezeu, și salutarea Noastră cordială!

Având în vedere §§. 151 și 152 din statutul organic, convocăm și prin acestea declarăm de convocat congresul ordinar național-bisericesc al provinciei Noastre mitropolitane la biserica parochială din cetatea Sibiiu, pe Dumineca ce cade în 1/14 Octomvre a. c. la 9 ore înainte de amiază, în care și, după terminarea ritualului bisericesc, va urma numai decât deschiderea Congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința noastră arhiepiscopicească-mitropolitană în Sibiiu, la 31 August (18 Septemvre) 1900.

Ioan Meșianu m. p.

Revista săptămânii.

A trecut o lună și mai bine, de când cu omorirea patriotului român Șt. Mihăileanu s'a ivit conflictul între România și Bulgaria.

România a luat o ținută foarte hotărâită și energică față cu Bulgaria, țara bandiților, pretinzând o satisfacție deplină pentru neortoducelile și crimele bulgărești ce se fac asupra Românilor.

Bulgarii la rândul lor au avut o purtare din cele mai miserabile și obrasnice, încât părea că e cu neputință ca să se înlătore conflictul pe altă cale decât prin arme.

Și ce să mai vezi, tocmai mușuroiul ajunge să amenințe muntele: că vor învăța ei minte pe Români, Bulgarii au să sdrobească România, — pentru ofensa sângeroasă ce tot ei au adus României.

Întreaga lume cultă a rămas ulmită și revoltată de așa o îndrăzneală, și numai șovinistii maghiari s'au arătat din întreaga lume părținitori ai bandiților criminali.

Aceasta este o dovadă că sentimentul de dreptate și de cuvântă nici la șovinistii maghiari nu e mai devoltat decât la șovinistii bulgari. Și dacă dorința pe care o găsim în ziarele maghiare, de a li se da și lor odată cuvânt în afacerile externe ale monarhiei noastre, s'ar îndeplini, ar fi vai ș'amar de soarta patriei noastre comune...

Conflictul româno-bulgar după ultima întorsătură, se presintă într'o fasă a unei pacifice rezolvări. Deși Bulgarii au făcut întărituri la granița și — s'au concentrat din amândouă părțile armate la granițele Dobrogei. Bulgaria e prea săracită și amenințată de revoluție internă, decât ca să poată face față unui război. La rândul său România are destule mijloace ca să-și ia satisfacție și fără arme. O expulsare a tuturor bulgarilor cari locuiesc în România ar cauza destulă mizerie și nenorocire Bulgariilor. Pe de altă parte, Bulgaria a fost somată și de marile puteri, cari toate sunt simpatice cauzei dreptății, cauzei României, să procedeze energic pe calea justiției pentru pedepsirea membrilor clichei „macedonene” implicați în omorirea lui Mihăileanu. Toate codicile și toate țipetele lor vor duce pe Bulgarii totuși la — Ingenunchiare.

Obosită pare toată lumea de război, așa că și în China puterile aliate sunt dispuse de a intra în tratative de pace.

La început era vorba de a se câștiga numai satisfacție pentru jertfele creștine ale fanatismului Boxerilor, acum însă pare că europenii vor să-și facă stațiuni permanente în împărăția „Fiului soarelui”, căci numai așa ar fi garantate viețile și interesele „peilor albe” în extenuatul orient.

Asupra evacuării capitalei chineze pare a se fi înțeles puterile, dar întâi e vorba de a se stabili acolo o or-

dine de stat, ca apoi garnisoanele să-și ocupe definitiv ținuturile, ce și-a ales fiecare putere din teritoriul Chinei.

În Sudul Africii a sunat ceasul din urmă a libertății eroicului popor al Burilor. Demnul președinte al republicii Transvaalului, bătrânul Krüger, care plecase pentru a cere dela puterile europene intervenție în interesul țărilor sale alese de forța brutala a Englezilor, e ținut prins de Portugală și cererea Englezilor, dar generalul, la cererea proclamat anexarea Transvaalului la coloniile engleze.

Lupta în Transvaal o mai țin încă muntenii generalului Botha, cari și-au închinat și ultima picătură de sânge pe altarul libertății patriei.

Pe când vedem în unele părți lupte cu arma în mână, în alte părți balanța justiției caută să se ridice la biruință.

Așa în Serbia va fi dat în judecată guvernul Gheorghievici, fostul guvern, la activul căruia s'au constatat sustrageri din banii publici.

În hoțiile guvernului Gheorghievici e implicat și ex-regele Milan; — mâna sorții se vede că l-a ajuns, ca tocmai sub domnia fiului său să fie ajuns de asprimea justiției...

În alte părți, în părți românești, în Bucovina, e o crâncenă luptă a opresorilor dela cârmă țerșoarei față cu frații noștri bucovineni. Ziarul partidului popular național român, „Deșteptarea” e nașion confiscată.

Dar nu slăbește în lupta sa poporul și în țăria sa și devotamentul său; conducătorii săi Dr. Popovici și Flondor duc o luptă viguroasă, ale cărei roade nu vor pute lipsi.

În vremea aceasta compatrioții noștri maghiari se frământă între dinși. Unii căutând în orbă lor, să mențină supremația jidovească, s'a constituit un partid politic mercantilizat; este însă un puternic curent pentru a zdrobi pe jidani, această lepră, care numai suge și falsifică — până și sentimentele cele mai sublime.

Biruința antisemiților ar face mai ușoară o apropiere a noastră de Maghiari.

Să dea Dumnezeu!

Coloman Tisza și naționalitățile.

Doi vorbiri, ca dări de seamă înainte alegătorilor, cu zile înainte au fost anunțate în presă că au a se rostii din gura a doi dintre cei mai fruntași politicieni și deputați maghiari. — Una, a fostului ministru-președinte Coloman Tisza, a resunat deja Joi, în 20 Septembrie n. Înaintea alegătorilor la Oradea-mare; ear' a doua, a contelui Apponyi Albert, se așteaptă pe mâne, 23 l. c. la Jászberény.

Din lunga vorbire a bătrânului „general” Tisza reproducem mai jos partea, în care și expune vederile politice asupra șovinismului și asupra chestiei naționalităților.

Eată expunerile lui:

„Este acum datoria mea să spun, cari sunt cele două puncte cardinale ale direcției mele politice. Unul e: a năsi pe întărirea pe toate căile a Ungariei ca stat unitar maghiar și tot-odată a ținde într'acolo, ca statul acesta, care, ca stat unitar trăiește între raporturi consolidate, să fie recunoscut pretutindeni atât în lăuntrul acestei patrii, cât și în afară de granițele ei. — Al doilea este: afacerile acestor de evoluție istorice și de raporturile date, dar totdeauna în direcțiune liberală, și nici odată să nu se permită, ca reacția să progredieze triumfătoare.

Dar', domnilor, eu cetesc și aud, că tocmai aceste două puncte sunt, pe cari guvernul actual nu le urmează, nu face politica naționalităților și chiar cercuș electorale naționalităților și că reacția se lățește chiar și în partidul liberal.

Apoi, domnilor, dacă acușă aceasta merge numai până acolo, că guvernul nu face politică șovinistă, eu aș zice, e drept, nu face, dar' atunci foarte corect procedeză. Căci ce este politica șovinistă, ce înțelege prin asta lumea întreagă? Înțelege, că dacă într'un stat, în ceară? Înțelege, că originea din mai multe rase, rassa cea mai tare, care a fost rassa alcătuitoare de stat, despoase de toate drepturile pe care le are din străine, calcă în picioare interesele acestora și pe ei cu forța vocește să-i înghită în rassa sa proprie. Această e cu ce dușman și în lăuntru și în afară ne au acușat, și ei privesc zice: ne-au calomniat (!) Căci să privim lucrul până în capet: fost a cândva vr'un caz, ca guvern ungureșc să fi făcut politică șovinistă ungurească? (D'apoi bine că nu!) La 1848 un guvern ungureșc a împărțit drepturile între cetățenii ori-cărei rase, ear' de la 1867 încoace nu numai legile din 1848 și spiritul pozitiv a acelea, dar' și o nouă lege pozitivă a făcut hotărât și curat poate puțină, ca un guvern, dacă cumva intenționat nu vrea să violeze legea, să urmărească o politică șovinistă, și întreb eu, dacăș facem politică șovinistă, număr acest guvern n'o face? Fost a oare alt guvern, care a făcut-o? Aceasta mai înainte de toate nu răspunde adevărului, deoarece, nefăcând politică șovinistă, nu violează legea; al doilea, dacăș asta se crede, aceasta mână apa pe moara dușmanilor noștri.

În ce privește chestia, că li-s'au lăbiat naționalităților cercuș, eu în privinta aceasta am căutat dovezi, dar' nu le-am găsit. Tocmai de aceea eu dau cu atât mai puțin pe afirmațiunile acestor, cu toate că acestea în adevăr e o rar adevărată afirmațiune, care își scoate adevărul din arsenalul personalității.

Dar' se mai zice, că guvernul acesta a deschis porțile parlamentului și pentru naționalitățile nemaghiari. E bine, eu întreb: care guvern li-a încuș lor porțile acestea? Doar' împregiurarea, că să pășească pe terenul pasivității ori activității, totdeauna de la ele înșeși a depins, și eu repetesc a face să se creadă, că a fost guvern, care a închis porțile dinaintea lor, este earăș numai o afirmațiune, care în contra noastră pune arma în mâna dușmanilor noștri. Se mai zice apoi, că vor întra în parlamente mulți deputați nemaghiari sau de ai naționalităților și că în Dietă se vor forma partide separate naționaliste.

Domnilor! dacă în adevăr, deputați naționaliști sau nemaghiari, în loc ca ac loșul să se alăture a un partid, al altă la altă partid, și să se contopească în acela, ar forma club sau cluburi, partid sau partide separate, — aceasta și eu aș considera-o de-o împregiurare nu tocmai primejdiosă, dar aș socoti-o de o decadență regretabilă; căci, să binevoim a reprivi puțin și în trecut; doar' asemenea cluburi și partide au fost în Dietă mea de a rândul; și să vedem numai, când au dispărut acestea? Au dispărut atunci, când pe de-o parte, formându-se un partid liberal închiegat și tare, prin această chestie de alinațiune, naționalitățile urașite au pierdut tocmai aceea. În ce și aveau speranța: că statul maghiar se clătina și se va clătina și mai mult. Atunci s'a întâmplat, că elementele au dispărut dela sine și, peste tot, elementele mai calme ale naționalităților, îndeosebi aceia, cari au fost credincioși rasei lor, dar' și-au înțeles și datoria față de statul ungar și (nu înșă maghiari! — Red. „Trib. Pop.”) și li-au îndepășnit, — au luat înșeși în mâna conducerea și chestia naționalităților a început a fi mai liniștită și a întra în cară? Dar' când n'a năsi o chestie ca această? Atunci, când între noi au erupit luptele de partid; atunci din nou au început ultraștii să sperze, că o destrămare s'a produs în statul ungar. Doar' această agitație mai nouă a ultraștilor nu datează de azi, și nici de când există guvernul actual; doar' memorandumul celebru și congrusul naționalităților nu sub acest guvern s'au petrecut. Adevărat, că guvernul de-atunci le-a făcut mai mult sau mai puțin să simtă rigoarea legii și puterea statului maghiar. Dar', domnilor, eu sunt convins și nu mă îndoiesc, că dacăș asemenea lucru acum s'ar întâmpla, și guvernul actual ar face același lucru.

Dar', domnilor, ce ar trebui să facem, ca chestia naționalităților, ca influența ultra-

știlor din nou să fie înăbușită? Natural, că înainte de toate, trebuie să fim în clar cu aceea, la ce există legea, în ce consistă dreptul și datoria noastră pe temeșle dezvoltării istorice, și cu ce ne dateșce nouă naționalitățile? — Noi avem dreptul să pretindem dela fiecare cetățean al acestui patrii, fie el de ori și ce neam, ca fiu credincios să fie de statul ungar maghiar, să și împlinească datoria față de acesta și să caute promovarea bunăstării lui. Pe cel-ce șviresc aceste, noi trebuie să căutăm a-l atrage spre noi și pe teren social; ear' din contra, față de cel-ce deneagă această datorie și poate agită în contra ei, — e datoria noastră, să pășim cu cea mai neîndurată severitate a legii.

Aceasta e calea, pe care, eu așa cred, cel puțin majoritatea guvernelor ungurești o urmează; asta e ceea ce — eu cel puțin sunt convins despre aceasta — va urmări și guvernul actual. Unul vorbește cu voce mai tare, altul cu voce mai slabă, dar' în ce privește datoria față de patrie, a o împlini aceasta nu e numai datorie, dar' și un obligament inomis“.

Tisza și Bánffy.

Ziarul baronului Bánffy îngănă în prim-articol un fel de satisfacție de un colorit foarte nehotărât pentru discursul lui Coloman Tisza, prin care ar fi fost desavușată politica lui Széll, — al cărei spriginitor s'a declarat Tisza.

Dar' dacă la loc de frunte „Magyar Szó” își croiește o sinamăgare, într'entrefilet înhațe o declarațiune a oratorului dela Oradea-mare, și eată cum:

„Ce e șovinismul? (cităm textual). Coloman Tisza a definit, astăzi, la Oradea-Mare, astfel șovinismul:

„Politica este șovinistă atunci, când într'un stat, al cărua cetățenii sunt de mai multe rase, rassa cea mai puternică și care a întemeiat statul, răpește cetățenilor de altă rassa toate drepturile, interesele lor le calcă în picioare și pe ei îl forțează să între în rassa sa“.

Câte ziceri, atâtea rășcirii. În Ungaria politica șovinistă e ca:

„Tot omul să se poată feri după neamul și legea sa în relațiunile sale particulare; dar' în raporturile publice nimeni să nu poată fi decât: numai maghiar, să nu se poată valida decât: numai în chip maghiar.

Nu numai „stat maghiar unitar” să fim deci, după-cum spune Coloman Tisza, ci „stat unitar național maghiar“.

Acesta e șovinismul maghiar... Astfel licitează Bánffy, pe când

Maghiar a fost „calomniată” prin epitetul de „șovinist” de dușmanii săi, în fața străinătății.

„Nu există chestie de naționalități”, expresiunea favorită a șefului de guvern de odinioară să fi... evaporat?

S'a schimbat oare „sdrobitorul de naționalități” cu... vîrsta?

Din România.

Complotul contra vieții M. S. Regelui.

În urma interogațiilor luate lui Nicolă Miteff și Karambuloff, s'au descoperit mai multe din planurile șclerațiilor din Sofia pentru asasinarea M. S. Regelui.

Demisia lui Naciovici.

Din Sofia se anunță, că prințul Ferdinand a primit demisia lui Naciovici, care era ministrul cel mai marcant din cabinetul Ivanciov.

Motivul demisiei sale, trebuie căutate în atitudinea pe care a avut o Naciovici în fața bulgaro-român, atunci când el a știut inter-ministrul externelor, pe timpul când prim-ministrul Ivanciov se afla la Constantinopol cu prilegiul serbarei jubileului de 25 ani de domnie a Sultanului.

Tocmai atunci conflictul bulgaro-român a intrat într'o fasă acută, și Naciovici, după părerea prințului Ferdinand și a primului ministru Ivanciov, s'ar fi purtat prea indulgent cu dl Mișu, agentul diplomatic al României. S'a făcut așa-dar lui Naciovici imputarea, că ar fi fost prea prevenitor și de-o

indulgență regretabilă, și Ivanciov așa de departe, încă a desavușat pe vici în unele puncte.

În urma acestora, acesta din urmă dădu demisia, care a și fost primită de șeful Bulgariei.

Noua proclamație a lui Sarafoff.

Sarafoff, după-ce a fost chemat chetul din Sofia, pentru a fi interogată prar rolului său în complot, dovedind scrierile sale din dosarul afacerii la București, după cererea guvernului Besc, Sarafoff a lansat o nouă proclamație către poporul bulgar, foarte violentă, care se condamnă poporul sârb, ca solidar cu cel român, cu privire la nea comitetului macedonean bulgar.

Sarafoff își termină proclamația cuvințele: ori libertate deplină și pacea Macedoniei, ori moarte.

Această nouă proclamație a provocat mare agitație în Bulgaria.

Dosarul complotului și principiile lui.

Di judecător de instrucție I. T. rescu, își dă azi Sâmbătă ordonanță de arest în chestia complotului bulgar.

Interesanta lucrare a d-lui rescu în cuprinsul a 180 de pagini tradusă în franțuzește și nemțește, a comunicat mâne, sau cel mai tirziu pe guvernului din Sofia.

Prin toate cercușile se afirmă, că șeful Ferdinand al Bulgariei ar fi hotărât a hotărâre în caz de război dovedi puternice de vinovația lui și a comitetului macedonean, chemând ministere pe Stoiloff, cu misiunea de a judeca și pedeși cu ultima rigă a celi amestecați în complot.

Enciclică papală.

Seauul apostolic din Roma resat, din incidentul aniversării de anul a unirei unei părți din România cu Roma, mitropolitului gr.-cat. Dr. Mihalyi de Apșa urmă enciclică:

Îndrepățită așăm bucuria Tatălui meu pentru apropiata împlinire a sutului al II. de când pruniții voștri sciau unirea cu Scaunul Romei. Deși atât faptul însuși al unirei voștre cât și deosebita statornicie din toiul trecut în propusul și în credința voștră în voastre dovedeste, că îndurată Dumnezeu cu voi și prevestea, că aceasta o va face El și în viitor. Bucuria generală să fie și mai mare drept cuvânt reamintiți bunăvoiața d-rei au arătat pontificii români și națiunea voastră. Și într'adevăr, de la centiu XIII. până la Noi, ei nici-odată încetu a vă întinde toate ce ar fi luminarea și folosul bisericii voastre. Totu-vi-s'au scaunele episcopescu; și s'au Sinoadele; împodobitu-s'a scaunul gârașului cu demnitare de Mitropolitul neamului vostru datu-s'a loc în Colegiul banian. Stăruim așadar' a vă cere în viitor sub scutul Scaunului Romei sârbătoarea ce în curând o veți sărbători, să vă întărească pe voi. Încât de puțin laudă să se vestească despre poporul nostru în anul MDCCLXXXVII. Întru-aceia ce Nunțiu Apostolic scria președintelui voștru, că în această catedra romană. Ear' pentru binecuvântarea Noastră Apostolică, care arevună a darurilor dumnezeiescu, cu tească dragoste o împărțim tuturor nitor catolicilor.

Dat în Roma, la Sf. Petru în August anul MCM., al pontificatului anul al douăzeci-și-treilea.

POST FESTA.

(De la Mehadia la Turnu-Severin.)

...ai plină de frumuseți! Cerul era ca o pânză întinsă de azur, căile cu apă din Cerna, munții verzi, dar zimbitorii. Inimile calde de din noapte, numai picioarele cam... Ce-ți trebuiau însă picioare? Trebuiau pe drum ca furnicile într'un...

Trei coroane, domnule, poftim! Ha! domnule Dămian, să poftim! Ha! simpaticul avocat din Bravov, la sfeceri în Pesta a grăbit de-a la Mehadia, să se bucure de Asociațiunii. Ne așezară în birja la gară.

Să grijești, că vezi cum alergică îndărești, zisei birjarului. Lasă pe mine, domnule, că eu doar' fofsker'.

...văle de Români și văzând pe fețele tuturor, nu se putea să nu-ți încălzească însușirea așteptării în viitor. Chiar și birjarul era însușit. Deodată ne trăzire, face cruce și să întoarcă spre noi.

Mulțumesc lui Dumnezeu, că am și asta. Acum au înțeles Români. domni vor zidi la Sibiu o casă frumoasă, și acolo vor pune fluierul din dreapta.

— Dar' pentru asta trebuie să mulțumim, pentru aceea să ascultați ce vă cer jertfă pentru trebuirile...

— Ei, strigă fofskerul' și dete sbiciu. Par'că nu auzise vorbele mele, ori am supărat. Ei, vezi, așa-i Români, înțelepțe bucuros, dacă nu-ți ceri...

La gară o lume de Români. Preoții lung, cu brauri roșii și albastre, bătrânii vorbind încet și respicat, femeile fermecătoare urmărite de...

...plini de speranțe. Eată Moldovănuț, scurț și cărunt, badea George de hbit, eată și Onorie cu barba lui de p, ce-i zice Tilea, apoi fercha...

Diocovich, pe frunte-i vezi blăstemul: aș, Tribuna Poporului'.

Dar' ce-i? Minune. Dispar deodată nu ved' nici o flintă omenească mai căci apare „ea” și când „ea” apare, ace lunea de chiar numai doi ochi red. Ah, voi ochi de așger, unde...?

Taci, inimă, taci. Zoroitul trenului mă deșteaptă. Privesc drează și ved' o vale ca din povești. în dreapta, munți în stânga, printre nostogolește Cerna lată și limpede ue, lină alocurea, dar' furioasă, când cale-i peste dujmanele stânci. Cântări, ofțari, două-trei, și ai sosit la Orșova.

Invălmășeală grațioasă. Curtoasia e, fiecare grăbește înainte peste ale de-approapelui, fără „pardon”.

...calele, ce ducem în buzunar pentru zirea sufletelor de femei, s'au făcut și așa s'au dus și speranțele mele.

...amar. în mijlocul unor plopi subțiri eată puruș la coroanel, unde ascunsese Kossuth odorul Ungariei. O zidire în opt...

...o groapă de un metru, ar fi fost coroana. Cine poate, numele în cartea de alături și apoi...

Deodată stai uimit. Dinaintea ploilor deșteptate răsare Dunărea lată și oasă, strânsă în lanțuri prin două șire...

...Prins ca în farmec, am tălava momente pe loc. Nu-i chip să rece la priveliștea asta. O lume...

...grăbia spre mal și totuși aveam liniștea dintr'un puternic dom. ...cum se mișcă greoaie în aștia...

Ah, tăcerea încetează. Vuiet să lăstește peste valuri. „Deșteaptă-te, Române” răsună prin văzduh. Șapte lăutari fac șgomot cât o sută pe învălișul vaporului, ce ne așteaptă.

Vaporul furnică de Români. De-al venit târziu, nu mai încapți lângă mândre, ci trebuie să privești măreția naturii, ori să stai cu Novacovici lângă lăutari și să admiri ce rezultate frumoase a realizat vărsatul pe cinstitul obraz al țigancei, care batea cerzile de sîrmă ale cimbaiei cu un zăi, ce producea fiori în trupul bărbaților, cari au venit la petrecerea aceasta fără cucoane.

Gata. Șuieră aburul din vapor, lopoșile isbeac cu putere valurile, par'că strânută un uriaz, încet, greoiu se mișcă făptura asta de lemn și de fier, am plecat. Afară batistele albe, cine mai are, un puternic „trăiască” răsună din piepturie răgușite ale Românilor voinici și apoi te pui la curte, dacă ai cine să te asculte, dacă nu, eată beaf bere ori vin ori țuică, și — atât.

Vaporul merge la deal și merge încet. Pe malul drept se arată, alb și verde, cătunul sârbeac Tekia, treci apoi pe lângă leșelnița, vine Ogradena și nu știi, ce să admiri mai mult, frumuseța dealurilor, măreția Dunării, care a zdrobit stâncile acastea, ori drumul lui Traian, care trece de-alungul Dunării, tăiat în stâncile șermului din dreapta.

Vivat. Ce-i? Toată lumea era pe coperișul vaporului, fețele se întorc spre malul drept și se întrebă unul pe altul, ce este? Dar' n'ai timp să întrebi de două ori, că se arată. O tablă lată de marmoră albă, la mijloc cu litere mari roșii inscripția: „TABULA TRAIANA”. Nu-i asta tabla lui Traian, ci ea-ți atrage numai atenția, să vezi. Din jos de tabla aceasta stânca e rasă și săpată cu litere latine, cari vestesc urma marelui împărat, ce a înființat aci la Dunăre un popor roman.

„Trăiască regele, — încep lăutarii să cânte, dar' pe ciocul corăbioi tinerii își desvleac capul, nu răsuffi de trei ori și munții răsună „Deșteaptă-te, Române”. Ce coincidentă minunată. În ochi și în piepturi amintirea lui Traian, lăutarii cântă imnul viteazului Carol și tinerii vestesc „Deșteaptă-te, Române”.

Stai, inimă, stai. Oprește-te, condeiu. Eu nu mai zic nimic.

Priviți acum la malul stâng, că treci pe lângă satul Dabova și de-alungul Dunării șerpuește un drum frumos de țeară, făcut cu istețime. Și dacă n'ai învățat la Unguri, apoi îți arată ochii, cine a fost măiestrul drumului. Pe un părete de stâncă cu litere de aur vezi săpate în marmoră cuvintele: „Gróf Szèchenyi Istvàn”.

Aici apoi se desfac munții. Am ajuns la „Cazan”. Așa se zice adevărat locul, unde Dunărea intră în strîmtoarea munților. Până aici ne era țelul, și acum vaporul într'un puternic semicerc se întoarce. Am văzut acum, ce era de văzut și ne-am pus la masă. O fetiță drăgălașă din Reșița rezervase lângă sine un scăunel, cine știe cui... — E ocupat, domnișoară?

Fetița se uită lung drept în ochii mei aprinși de căldură și foc.

- Nu.
- Imi dai voie?
- Poftim!

Am prânzit așadar foarte bine. Supa era sărată peste măsură, peștele par'că nu eram noi chiar pe Dunăre, friptura de vițel nu știa cum era. Cu un cuvânt, am prânzit de minune, că fetița era drăgușă și mâncarea... bună.

Mai ascultă pe Novacovici, cum cântă în fruntea lăutarilor, aprinși o țigă și nu o isprăvești, când din valurile Dunării vezi ridicându-se insula Adakaleh. Ruină. Chipul împărăției turcești. Zidurile groase, tari, dar încep a se prăbuși. Bine este însă așa. Post-al, lele, când ai fost! Pe șerm turci

înalt, cât un munte, dar găboviți, băiețeși cu fez pe cap, o turcoaică bătrână cu pantolon înțuși la glezne și lași în sus, par'că ar voi să-și ascunsă și mai tare față, dar' nimeni nu dă semne de curiositate.

Cu mare greutate debarcăm și hai prin străzile înguste ale fortăreței. Ce-i de văzut? Mai întâiu giamia turcească. Părăsită și hodorogită e și asta. La usă stă cinstitul Iacob Suliman, muezziu, slab și stîns la față, cu mustețele lungi și atârdate din jos de bărbie. În biserică covoarele tocite, pe alocurea zdrențe, bogății au locul lor, săracii alt loc, eară femeile stau într'un colț închis cu scânduri, un fel de colivie, deschisă numai într-o parte prin gratii dese de lemn.

Vin roiu să vadă giamia, domni și dame. Se uită la spărtura, unde preotul turcesc își face rugăciunea și pleacă apoi. Adevărat pleca. Dar Iacob Suliman muezziu te prinde de mâneacă și strigă tare, de aud toți:

— Heho, bacșiș, boeru, bacșiș.

Și nu scapă nimeni fără bacșiș. Dămelor nu le cere nimic. E cavalier turcul, chiar flămînd să fie.

De aici mi-am făcut calea întoarsă. În ulicioara ce duce la port e bazar. Tütün, țigări, țoale turcești, dulceturi, pretutindeni cafea turcească.

Cinstitul mozlîm Izmail Iussuf mă prinde de haină și întreabă: „Unde să vine, boer?” — Îi spun și-l întreb și eu, cum se zice pe turcește, să-mi dea cafea. Mi-o spune și eu într'u apoi într'o grădinuță, unde ved' mai multă lume. Bat în masă și strig:

— I der mi giabuc i caffèie mozlîm.

Stă turcul uimit, zice ceva, ce nu înțeleg, dar' la moment îmi aduce o ceașcă cu cafea. Brava, limbă turcească. Stăpănul cu un fez roșu pe cap vrea să înceapă cu mine vorba pe turcește.

- Ei, și românește nu știi?
- Cum nu, boierule?
- Cum te cheamă?
- Ali grof Mehmed, dolmaciu, Arpad.
- Cum Arpad, bre?
- D'apoi Ali pe unguerie se înțuește Arpad.

Al dracului neamtu. Auzi colo. Ali pe unguerește Arpad. Asta n'am știut-o până acum. Știam eu, că nana Floare se zice pe unguerește Virág, dar' că Ali e Arpad? Hm. Mare lucru.

Cu buzunarele pline de tătun și țigări plecăm la port. La capătul porții principale o lungă inscripție turcească, la stînga o tablă de fier cu o poezie nemțească. „Offen steht des Rahmes Bahn — ihm, der glorieich war in Thaten”. Inscripția laudă pe un știu care Mahmud-Khan și e făcută în anul 1734 de căpitanul Antal.

Pe vapor lumea e nerăbdătoare. Numai un avocat și un medic doriau să stea corabia acolo încă vre-o sută de ani, ca să nu fie despărțire. O brunetă și o blondă. Nu zic nimic.

Dar' în sfârșit plecăm. Mergem vre-o doi kilometri înapoi, că să sibă vaporul loc de întors și o pornim apoi spre Turnu-Severin. Pe malul stîng zuruie un tren românesc și din toate ferestrele frații și frățioarele fâlfăie batistele albe spre vaporul nostru. Trăiască România!

Mai faci puțină politică cu Scurtu și deodată amușesc gurile toate. E Turnu-Severin. Grandios se înalță pe mal Liceul Traian, în port miți de oameni, musică, cântare, drapeluri românești. Un fior dulce îți trece prin suflet. Suntem la frații nostri. Prefectul ne bineventeză și protopopolul Mihail Popovici, cu capul descoperit, alb ca un patriarh, mulțumește adânc mișcat.

Pleacă convoiul în oraș. Flori pe uliți și casele toate împodobite cu drapeluri românești. Ce-or fi zis Ungurii la asta? Nu știu. Dar' știu, că noi toți eram veseli și fericiti.

Cum am petrecut în Turnu-Severin nu o mai spun. Ce să mai povestesc de grădina publică, de ospătăria lui Bădescu, unde n'ai fi căpătat o friptură nici pentru un galben, ce să zic de cei trei lăutari și junaștate, cari ne asurziau cu cântecele lor? Dar' trilele primadonei de Faraon? Sibienii să întrebe pe domnișoarele Cosma, Arădanilor să le povestească fratele Tămășdan. Eu tac.

Aș dori să povestesc însă de petrecerea noastră în ospătăria domnului Iuda, dar acolo a cântat iubitul părinte Terfaloga și el m'a rugat, să nu scriu despre asta nimic. I-am promis, nu de dragul lui, dar' frumoasa preuteasă este stăpână peste voinea mea. Să mă ierte așadar iubitul colonel Dragoescu, că nu pot să-l laud fința lui fermecătoare.

Dar' ceva tot mai spun. Cine vrea să vadă un internat modern și un liceu model, să meargă la Turnu-Severin. Și cine vrea să facă cunoștința celui mai distins director de liceu, să-l cerceteze pe harnicul Costescu, ideal de bărbat bun și luminat. De trei-ori trăiască!

A trecut însă și noaptea furtunoasă. Pat nu am văzut, dar' dimineața la patru ceasuri era plecarea. Adevărat să fie. Lumea se adunase pe mal. Tot acolo era și acum Dunărea lată și maiestooasă, o pânză argintie de aburi învălia undele ei. Dunărea era pe loc, dar vaporul nostru — ca'n palmă. Era întârziere nedeterminată. În oraș nu poți să pleci, că scapi vaporul. Frigul era frig și oasele obosite, dar' n'are a face nimic. Români au șapte vieți în pieptu-i de aramă.

Trage-i, pușorule. Și se întinse hora mare și frumoasă, strigătură de voinici răsună prin văzduh. E cert, peștii din Dunăre au acum credința, că s'a unit earăși Dacia lui Traian.

S'a sfârșit și asta. Imi arde și acum peptul de dulceața stringerii în brațe la Ardeleana. Ce să-i fac. Sosi vaporul și pernele roșii din sal'on aduseră somnul în oase. A dormit, cine-a putut. Eu priviam la doi ochi negri ca mura câmpului și nici nu știu, cum am sosit așa, fără de veste, la Orșova, de unde am plecat. Hotărît, pământul este rotund.

Dar' erau oarele numai opt și trenul pleacă la două „postmeridiane”. Mai stai la Regele-Ungariei și beaf bere Pilsen de Orșova, ori cerf icre moi, de și-a mai rămas ceva la chimir. Căci zău, numai în tren am revenit la realitate și îndușosat ascultam, cum gurile domnilor recitau melancolic cântarea lăutarilor dela Bădescu:

Toată lumea strigă tare, Nu-s parale, nu-s parale. Vai ș'amar de buzunare.

Ilie Borg.
(Vasile Galbis)

Viața familiară.

Este un lucru mai pe sus de orice învidia, că atunci, când vorba e de familie, gândul nostru e preocupat de familia românească.

În luptele sterpe politice, par'că am uitat cu totul de datoria: să veghem toți cei chemați asupra moralității și fericirii familiilor noastre.

În afară de procesele multe, ce provin din împărțirea averilor, și cari nasc certe cu anii, — de-un timp încoaci se observă alte procese în sinul familiilor noastre, procese, a căror pricină foarte adese se tănuiește înaintea lumii, și cari se nasc din: ruperea credinței conjugale.

Bărbatul și femeia, luați din dragoste la început, fie pentru-că nu se înțeleg mai târziu, fie pentru-că este

unul sau celalalt păcătos, — ajung la cea mai neagră ură, care, natural, li desparte și le sparge astfel cuibul familiar.

Preotul cel dintău, și mai apoi învățătorul, cunosc începutul acestui mare și înfricoșat dușman al dezvoltării noastre naționale, — lor le și incumbă datoria, a veghia asupra fiilor sei iubiți și să stărpească răul din rădăcina.

Nu odată, ci de zeci de ori să alerge preotul și învățătorul la asemenea bolnavi sufletește, și cu sfatul lor să contribuie la împăciuirea lor.

Indârjirea, ba chiar imputările ce-și fac reciproc în prezența preotului și învățătorului lor, să nu ne oprească a persista în sfătuire, căci revenind la momente senine, ei vor cumpeni și vor judeca, dacă sfaturile sunt bune ori nu.

Chiar dacă n'ar succeda într'un cas sau altul, răul va fi numai pentru cei ne-ascultători, pentru că vecinii, neamurile și cunoscuții lor, cari pretrec cu atențiune întâmplările și nu sunt porniți de patima urei, învață minte, cugetă și se feresc de nenorociri.

Soții trebuie să-și cunoască datoriile lor și mai ales pe cea creștinească. Cu bunățate să caute a-și face bucurii unii altora, împlinind porunca: „Iubește pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău, și pe de-aproapele tău ca însuși pe tine“... „Bărbații să-și iubească femeile sale ca și trupurile sale, ear' femeia să se teamă de bărbat“...

Cu fiecare zi să-și înmulțească faptele bine plăcute lui Dumnezeu.

Cu fiecare zi să crească numărul facerilor de bine unul pentru altul, ajutându-se cu credință curată.

„Ce folos este omului de va dobândi lumea toată, dacă-și va pierde sufletul său.“

Legătura bărbatului cu femeia este dela Dumnezeu; ear cine nu respectă această legătură și cine nu

contribue cu luminile sale să fie respectată, ori-cât de sus pus ar fi pe treptele vieții sociale, sufletul său perde-l va.

Preot Al. Muntean al lui Vasile.

Două cuvântări ostășești.

În ziua de 30 August fiind aniversarea luării Griviței de armata română din mâinile Turcilor, oficerii batalionului al 2-lea de vânători au dat un banchet la Constanta, unde au poftit pe generalul Candiano Popescu, comandantul diviziei din Dobrogea, cum și pe toți oficerii superiori din garnizoană.

Masa așezată în sala de mâncare a trupel era acoperită de flori.

Cătră sfârșitul banchetului, generalul ridică următorul toast:

„Iubiți camerazi!

Acum 23 de ani ploa gloată la Grivița, astăzi din acele gloanțe au răsarit flori și cine știe mâne, dacă aceste flori nu se vor schimba din nou în gloanțe, căci:

Timpul aduce și face
Și ce vrei, și ce nu-ți place,

a zis de mult bătrânul Văcărescu.

Un ce însă rămâne netăgăduit: că zorile lui 30 August au lămurit noaptea întunecoasă a unui jalic și umilit trecut al țării noastre, ear la bubuitul tunului dela Grivița, neamul românesc s'a redșteptat din groaznica-l letargie.

În această zi ne-am dat viață nouă și am dat viață și altora, vrsându-ne pentru diloși sângele ca apa, void a-l scăpa dintr'o robie de veacuri și de sub tășul crudului iatagan.

Nu cerem recunoștință nimănui, căci nu noi plămădim inimile, ci Dumnezeu și Dumnezeu s'adepte în ele ce voește. Într'ale noastre a sădit generositatea. Cerem numai acelora, pe cari nu i-am lăsat să moară, să ne lase să trăim, aducându și aminte ce erau și ce sunt, că România li-a fost părghie de ridicare și că dînsa e mai puternică în anul 1900 decât în 1877.

Ziua de 30 August, ziua luării Griviței, trebuie să fie hrana sufletului neamului și mai cu seamă hrana sufletului soldatului nostru.

Și cu toate-că armata română respectă pacea și o păzește cu credință, totuși li este drag și răboiul, căci dacă lipsia răboiul din lume, inima omenească n'ar fi fost împodobită de atâtea nobile sentimente.

Inchin acest păhar pentru oficerii, cari au organizat acest banchet și pentru viteazul batalion al 2-lea de vânători, cum și în memoria celor căzuți pe câmpul de luptă în astă glorioasă zi.

Inchin pentru Maj. S. Regele, singura căpetenie a oastei“.

La 30 August, fiind și ziua numelui generalului Candiano Popescu, corpul oficeresc din garnizoană a venit la palatul diviziei ca să-i aducă felicitările sale. Cu acest prilegiu, generalul ținu corpului oficeresc următoarea cuvântare:

„Domnilor!”

Este onoare pentru mine și o mare bucurie că veniți să mi aduceți felicitări de ziua mea. Dacă ar fi o simplă formalitate a regulamentului serviciului interior ce o îndepliniți, n'as primi o, căci șeful, care are în vedere răboiul, trebuie să caute să fie nu numai temut de cei ce slujesc sub el, dar și iubit. Vieța mea pe câmpul de luptă e în mâna fiecăruia din d-voastră și nimeni nu s'ar pune în primejdie să mi-o scape, căluzit numai de paza reglementelor. La jertfe ne împinge avântul inimii, iubirea însă nelușoată de respect, o resping asemenea departe de mine, deoare-ce nu am ambiția a dobândi o popularitate bolnavicioasă în oaste, ci doresc să exercit un comandament, unde principiile militare sârbtoase să stee necontentit în picioare și să vegheze.

Când am venit în fruntea diviziei, tot în acest local v'am spus, că oficerii aflați sub ordinele mele voesc să se cunoască și după purtarea și după înfățișarea lor militară.

Deunăzi, întâlnind un oficer superior dintr'un alt comandament, ce trecea prin Constanta, mi zise: „Domnule general, pe oficerii din divizia Dobrogei îi cunosc după ținuta și salutul lor militar, plin de bărbăție și de cuviință. Multă plăcere mi-au făcut aceste cuvinte, și mă folosesc de prilegiul de față pentru a mulțami, căci ați ascultat și ați adus la îndeplinire sfatul meu.“

Da, pe serioase simțăminte militare urmează să ne răzîmăm, ea armata română să nu fie un aluat, pe care evenimentele să li fiemănte după capriciul lor, ci o stâncă de granit, de care să-și sfărîme capul vrăjmașii nostri.

Să trăiască armata română, domnilor, puternică prin disciplină, prin muncă roditoare și prin dragostea de patrie. Să trăiască M. Sa Regele, suprema noastră căpetenie!

Comoara de a

— Povește igienice și de scăparea vieții, înțelesul și pentru folosul tărânilor no

De
Iuliu Bugnariu Sălăjuțianul.

Motto: Sănătatea
un punct este
noastre.

(Continuare.)

Rănirile.

Dacă cineva s'a rănit, îndată să scurteze partea rănită a corpului. Dacă fost rănit capul, trebuie să tundă părul din giurul ranei, să spălăm partea cu apă proaspătă și să îndepărțăm grijire bucățelele de vâsmânt sau purt strâine, ce s'ar putè găsi în ra la sosirea medicului, ne îndestulăm pe rană imblejiri muiate bine în apă pe cari le înnoim îndată de atâtea câte ori se încălzesc. Să ne ferim osebire de femei vrăjitoare, cari cură zăie vindecarea ranei. La atari îndivror, sânge nu e stricat și rana e rana mai mică totdeauna se vindecă ea, în urma lucrării naturii. Spre vindecare naturală e de ajuns, dacă rana să sângereze și apoi o apăla aceea o acoperim de alungul cu englez (angol tapasz). Pentru vindecare rana mai mari, recurgem la medic.

(Va urma.)

DIN ARDEA

Din Valea Bărgăului.

La 26 August n. a. c. tinerii oasă de pe Valea-Bărgăului a ar favorul copiilor sêraci din Borgo-P trecere de vară precedată de de și teatru. Producțiunea într'adepete asteptare frumoasă și este cu atât mai virtos, deoare-ce încercare a tinerimei române de stă vale. Rezultatul a convins pe Bărgăuanul se interesează de culturale și contribuie din răspund îmbunătășirea stării culturale. La seara sala hotelului comunal era

ALTARUL....

Aici cobori la ierurgii,
Cristoase, în potirul meu,
Să mă renaști și'n veci să fi
Al vieții mele Dumnezee. —

Și nu te uii, că m'am legat
Cu răi din iad, ci ertător
Mă luminezi să spun curat
Cuvântul Tău mântuitor.

Adapă-mi sufletul cu dar
Și mila Ta mi-o dă mereu,
Și prin sfințitul Tău altar
Te ndură spre poporul meu;

Că mulți dușmani s'au năpustit
De veacuri preste noi, cu foc,
Și numai Tu ne-ai ocrotit —
Și numai Tu ne-ai fost Noroc.

Noi am crezut în legea Ta,
Și credem pururea, că ești
Acela, ce ne vei scăpa
De duhurile diavolești. —

Și-i fi cu noi, în nopți de chin
Și'n zile negre cu păcat,
Stăpâne-al lumilor ce vin
Și-a celor, ce s'au îngropat....

Preot Al. Munteanu al lui Vasilie.

**POVESTEA
Unei Coroane de oțel.**

(Restatornicirea Domniei românești și răboiul nostru pentru neatărnare.)

Scrișă anume pentru țărâname.

De

GEORGE COȘBUC.

DOMNITORUL.

II.

În primăvara anului 1877, țara noastră era în mare nedumerire. Rușii începuseră răboiul; oștirile lor s'adunau la Prut, ale Turcilor la Dunăre.

După obiceiul vechiu, războaiete dîntre Ruși și Turci se purtau în Țara-Românească. Ea le era în drumul Rușilor, cari se grăbiau să ajungă mai iute la hotarul țerei turcești și în drumul Turcilor, cari năzuiau să întâmpine pe Ruși și să poarte războiul afară din țara lor.

Ori biruiau Rușii, ori Turcii, țara noastră pățimia tot aceleași rele.

După legământul din străbani, noi eram datori să ținem cu Turcii în vreme de războiu, și să le dăm și oaste. E lucru lesne de înțeles, că de țineam cu Turcii, ne stricam cu Rușii. Ei de cindă ne călcău țara și ne făceau tot răul pe care și l face vrășmașul.

Ne-am ispitit noi de mai multe ori să cătăm sprigin la Ruși și să ținem cu ei, în vreme de războiu cu Turcii, și earăși e lesne de înțeles, că în felul acesta ni-a fost și mai rău. Turcii fiindu-ne dușmani, ne pus-tiau țara și ni-o aprindeau, ear după isprăvitul războiului, ne aveau cu totul pe mâna lor, să serăsbune cum le place. Ca pedeapsă ne sporiau birul, ne puneau greutăți din nou isvodite.

Dar ori cu cine țineam, tot rău ne mergea, și ruga noastră ce mai din inimă era: Apără-ne, Doamne, de foamete, de ciomă și de războaie între Turci și Ruși.

Acum, pornindu se din nou războiul între ei, ne dase prin gând c'ar fi bine să

nu ținem nici cu Rușii, nici cu Turcii, să se bată ei cât vor pofti, dar pe noi să ne lase în pace.

Și la urmă și Rușii și Turcii învoit cu treaba asta. Ei aveau și țară la noi, să se bată împreună, să stăm deoparte, nedând ajutor nici unora, nici altora.

Dar ce folos am fi avut noi de Țara ar fi fost și atunci călcău și străine, poate mai rău ca de altădată acum și unii și alții ne-ar fi fost. Ni-am fi cruțat oștirile de perire, ar fi fost tot în foc și sub sabie mașul.

Ear pe noi de țeară ne dau trebuia scutită de pustiiri și de nenorociri străine.

Ar fi fost ușor lucru. Țara era eram stăpâni pe ea, și trebuia să și Turcilor și Rușilor, că nu le dă între în țară.

Ușor de zis, dar oată că și Turcii erau hotărâți să între cu țară la noi, peste voia noastră.

Când îți intră srăinul în cu voia ta, ai dreptul să te aperi. Dacă îl aveam și noi.

Am fi putut să trimitem oștirile Prut să împăcească pe Ruși de-a la ori la Dunăre să împedice pe T

...când se auzi signalul de des-
 — Dl. Gheorgiu Bădoi pășeste
 și predă monologul de A. Pop,
 „De ce am rămas flăcău bătător”,
 mult succes și este viu aplaudat din
 publicului. Mare efect făcând poezia
 publică de A. Vlahuța, declamată de
 Leontina Beza; atât intonarea, cât
 au fost admirabil executate. Dl.
 Mureșian predă monologul „Herșcu
 „șegul” de Vasile Alexandri, cu multă
 și dexteritate. La punctul acesta
 pe scenă dl. Onoriu Prădan, stud.
 și predă monologul de V. Alexandri,
 „Barbu Iătarul”. Vocea i pu-
 și curată a încântat publicul intru-
 că aplausele nu aveau sfârșit. La
 publicului, dl. Prădan apare din
 și cântă încă o scurtă piesă, care de
 a fost primită cu vii aplause?
 comedia de V. Alexandri „Cinel-
 Rolarile principale dintre dame
 jucată de soarele Eugenia Hăngănușiu,
 și Leontina Beza, ca Smărăndița.
 avut succes admirabil. tot așa și
 de dl. Constantin Flămând și Emil
 Nu pot să nu amintesc aici și
 Cornelia cu ochii ei frumoși, care, deși
 arut rol principal. totuși a contribuit
 la reușita bună a piesei. A urmat
 dansul, care a durat până în ziua
 E. C.

Din Hațeg.

4 Septembrie 1900.

Sunte rugați a publica urmă-
 rea intimă, cărei „Tribuna”
 Sibiu n'a voit să-i dea loc:
 In Nr. 157 al „Tribunei” a apărut o
 dependență „dela Hațeg”, al cărei autor
 în cel mai infam mod atentează
 la persoanel și caracterului meu și
 delui protopop Tit V. Gheaja.
 Deoarece adevărul este ascuns, da-
 tina la voce, și le redactor, ca să vă descopăr
 a adevărului și purul adevăr, să vă con-
 go-Prin care corespondentul d-voastră abuzează
 de credința d-voastră, pentru că întunece
 „adevărul” cugetând, că prin compromiterea
 este să câștigă și-a merite.
 Este starea lucrului:
 În 22 August a. c., s'a ținut ședința
 școlastică a școlii comunale din
 Hațeg — când, după-cum se vede din proto-
 școlastic — s'a deliberat asupra întregi-
 școlii noastre
 l era

Președintele scaunului școlastic comu-
 nal face propunerea, ca postul de învățător
 devenit vacant, să nu se întregască în anul
 acesta școlastic, ci cu salariul ce s'ar cruta
 să se facă reparaturile imperative necesare
 și aceasta pe motivul, că după dese ale ar-
 tări și după convingerile noastre ale tuturor
 în școală și în locuința învățătorului plouă,
 așa încât dacă în anul acesta nu se vor
 face reparaturile necesare, edificiul ce a
 costat 12.500 fl. se va ruina tot mai tare
 încât mai târziu se vor cere spese colo-
 sale, — ba din motivul acesta va trebui ca
 să se și încue școala.

Descopere apoi, că pentru reparaturile
 a intervenit la comitetul administrativ gră-
 nițeresc din Sibiu, ca la proprietar, pentru
 un ajutor, dar nu ni-s'a dat, asemenea ne-a
 răspins și comuna, prin urmare fiind lipsa
 imperativă, alt mijloc ori alte venituri nu avem
 decât, ca amânând întregirea postului în-
 țătoresc pe un an — să putem repara cel
 puțin coperișul școlii, ca să nu plouă pe
 copii și pe învățător în casă și în școală.

Afară de aceasta noi avem lipsă de
 mai multe reparaturile: Pivnița (celariul) e
 descoperită de tot de 5-6 ani; tot în ase-
 mena stare e și șopru de lemne. Dar mai
 mult: abortul (retarda) stă pe propte, in-
 cât pericolul amenință în tot momentul, din
 care pricină, ca și în cămară, umblarea e
 interzisă.

Aparatele de gimnastică sunt ruinate
 total, ba putem zice, că lipsesc cu desevr-
 șire. Pălanul dela curte și grădina încă stă
 să cadă.

Astfel aci totul e ruinat. Eată ce a
 ajuns școala din Hațeg! a ajuns o stare
 de plăns. Ceî cu ochi nu văd, și pe nime
 nu-l doare.

Scopul acesta îl putem ajunge chiar
 și pe baza legii, zice președintele, pentru-că
 în școala noastră numărul copiilor, care cerce-
 tează școala, doar mai bine de 10 ani nu
 a trecut peste n-rul 50, la amândoi în-
 țătorii în toate despărțimentele; cu toate
 că legea țerei prescrie 60 respective 80 de
 școlari pentru un învățător. Exemplu Inve-
 derat e și anul expirat că învățătorul pen-
 sionat a avut 14 elevi, ea celalalt 35, cu
 totul 49 școlari, la doi învățători!

Deci pe baza legii putem încredința
 pe un învățător cu conducerea și instruirea
 tuturor elevilor.

Èată dar, aceasta e propunerea, și nu
 infamia prezentată în „Tribuna”. Aici n'a
 fost vorba nici nu s'a decis sistarea unui
 post de învățător — după cum tendențios
 și malițios prezintă lucrul corespondentul
 d-voastră, ci s'a hotărât ca cel mult pe un

an postul învățătoresc să nu se întregască
 din considerațiunile amintite.

Aceasta a practisat-o comitetul admi-
 nistrativ grănițeresc și o urmează și alte
 senate școlare dela deosebite școli.

Aceasta e baza și a acestei propunerii.
 Față cu propunerea președintelui, ad-
 vocatul Dr. Suciu cere ca să se întregască
 postul de învățător și conform pactului în-
 cheiat între grănițerii de odinioară să se
 aducă un învățător de legea greco-catolică.

Deoarece domnul Dr. Suciu au in-
 sistat foarte pentru propunerea sa, preșe-
 dintele i-a răspuns, că bucoros ar consimți
 cu dl. Suciu, dacă acesta ar pute arăta un
 expedient ori un venit oare-care pentru re-
 paratură — sau apoi să ne cinstească dl. Dr.
 Suciu vr'o 200 fl. pentru scopul acesta.

Aceasta ar fi putut-o îndeplini, numai
 voință să fie.

După-ce m'am convins, că dl. Suciu
 de dat nu ar da... ci vorbește
 numai ca să-i treacă timpul, și convins
 fiind eu despre imperativa necesitate de re-
 paratură, am spriginit propunerea președi-
 ntelui, ca postul de învățător să nu se în-
 tregască în anul acesta pe motivul, ca să
 se acopere școala, să nu fiu silit în mez de
 noapte a mă șcula ca să'm mut patul din
 un loc în altul, după-cum se întâmplă tot-
 deauna când plouă.

Despre aceasta au cunoștință toți căți
 au fost la mine în casă. Sunt convins deci,
 că cu aceasta am făcut un bun serviciu
 pentru școală, ca să nu putrezească de tot
 lemnele, grinziile ori plafonul. Și pe când
 am făcut acest bun serviciu, mi-am luat și
 o sarcină de bună voie.

În urma acestora apelez la judecata
 On. public, dacă eu cu dl. protopop Tit V.
 Gheaja nu am lucrat rațional și în intere-
 sul școlii!? față cu aceia, care voiau mai
 bine să se întregască postul de învățător
 și apoi din cauza nereparării școlii, edi-
 ficiul să se ruineze total, ear autoritatea
 politică să o închidă, ca astfel să nu fun-
 geze nici un învățător.

Bine ar lucra dl. advocat Suciu, dacă
 ar căuta sanarea pericolului ce ne amenință
 și cu aceasta ameliorarea salariului în-
 țătoresc, cum fac și alții, pentru-că a
 aduce un învățător, care să trăiască în
 oraș cu un salariu de 350 fl., însumă dis-
 preț și batjocură, căci și în cea mai de pe
 urmă școală comună salariul învățătoresc
 este 500 fl., ba învățătorul reformat din Ha-
 țeg are 1150 fl., un salariu, pentru care noi
 trei puteri didactice trebuie să lucrăm și
 încă să și rivalisăm în propuneri...

Dl. Dr. Suciu — după-cum văd, alt te-
 ren urmărește; ar face însă bine, ca să cer-

ceteze și d-sa starea edificiului școlar, care
 e de plăns și să nu asviră cu barda în lu-
 nă, că unul ori altul e bun patriot, să-și
 deschidă numai foaia și va vedea că abia
 sunt trei-patru ani decând a început a mi-
 rosi în cătva și el a român.

Mai bine să-și îndemne aderenții să
 spriginească școala și să o respecte, căci
 e baza existenței noastre... dar să nu o
 batjocorească... și să o pălmuiască... ca
 în săptămăna trecută, când cu dispreț, din
 ură și în miez de noapte i-a spart ferestrele.

Nu învățămîntul e slab, nici interiorul
 școlii, ci slab e acela, care nu se intere-
 sează de starea ei, ca și la examenul din
 vara asta (și ca și la celelalte), pentru-ca să
 le șadă bine Domnilor, cu toții au excelat
 prin absentare. Deci eată interesul!

După toate acestea dar, noi nu înro-
 șim, nici nu ne genează fapta noastră, din
 contră suntem mândri, că am putut reuși
 cu propunerea făcută în interesul adevărat
 al școlii. Să înroșească cei care prin pă-
 reriile lor au fost să ducă edificiul școlar
 la totală ruinare și cu el sistarea prele-
 gerilor.

Judecați dar faptele și cărările și apoi
 veți vedea, care sunt rătăciții!?

Deci poate vedea ori și cine, că nu
 „micimea de suflet”, nici „sărăcia sufletescă”
 sau „lipsa de bunăvoință” ne-au îndemnat
 la aceasta — după-cum afirmă tendențiosul
 autor — ci chiar interesul oătră școlii.

Atari epiteti oare cu cine se potrivesc
 mai nimerit?! Cu mine, care m'am sa-
 crificat timp de 24 ani, cu cinste pentru
 neamul meu? ori apoi de 100 ori mai ni-
 merit cu autorul lor, care, eșit din opinie,
 și, cu rușinea fie zis, nu-și spriginește școala,
 care l'a făcut om, ci o scuipă, batjocurește
 și o insultă...

Sunt convins, că dl. protopop Tit V.
 Gheaja nu are lipsă ca să-l apăr eu,
 căci în curs de 31 de ani, prin activitatea
 sa, scrierile sale literare, prin morală și
 purtarea sa adevărat corectă este bine
 cunoscut.

Atâta constă, că și alege oamenii de
 societate, bărbați serioși și preste tot oameni
 morali.

Prin astfel de corespondințe nu ne
 vor teroriza niște oameni slabi, nici nu vom
 privi de conducătorii în cauzele noastre pe
 cei nechemăți.

Acum toate celea expuse le las la
 aprecierea onoratului public, ca să ne ju-
 dece.

Nicolae Sansian,
 Învățător.

Dreptul însă e uns, ear puțința e alta.
 am fi încercat să oprim pe Ruși, n'am
 putut. Oștile lor sunt mari și multe. Ei
 făcând loc cu de-a-sila și tot ar fi
 în țară. Ear atunci s'ar fi purtat cu
 războaie.

Dacă am fi încercat să oprim pe Turci,
 am dat la drum să le suntem dușmani și că
 să răzvrătit. Și dacă s'ar fi întâmplat
 să bată Turcii pe Ruși — cum i-au
 bătut și într'alte războaie — n'am fi
 tot pe mâna lor? n'ar fi fost tot că-
 nău cel vechiu?

Ear să te împotrivesți în două părți,
 Dâmbovici și la Prut, ar fi fost faptă de
 războaie.

Aceasta ne era acum nedumerirea. Cu
 nu puteam face nici pe Turci, nici pe
 Ruși să nu ne calce țara. Cu rēul nici atâta.
 le fim și unora și altora într'aceeași
 prietini, era rău să le fim amândorora
 dușmani, era și mai rău.

Ear să stăm cu oștirile de-o parte la munte
 și să lășăm țara pe mâna Rușilor și a Tur-
 cilor faptă de om slab. De ce avem
 o țară și vitează? Ca să stea de-o
 parte prin munți, în vreme ce în țară era
 o pace și pastire?

Turcilor, ori Rușilor. Ne era, cum zice vorba,
 greu la deal și rău la vale. Înainte foc, în-
 dărēt apă mare. Nu puteam merge nici în-
 colo, nici înapoi, ear dacă stăteam pe loc,
 ne ajungeau amândouă de odată.

III.

Țara întreagă își puse atunci toată
 nădejdea în Domnitorul ei. Era un om cu
 minte și chibzuit, și El avea să știe, cum să
 scape țara de primejdi.

Cum o zice El, așa să fie.

Asta însemna, că țara avea deplină
 încredere în cumînția Domnitorului și în
 sufletul Lui de bărbat, care știe cum să
 rupă lucrurile într'un fel, și mai ales în
 inima Sa cea mai presus de cât toate do-
 ritoare numai de binele și fericirea țării
 noastre.

Dar cu atâta era mai greu lucru pentru
 Domnitor. Dacă lucrurile, așa cum le ar fi
 hotărât El, ar fi eșit rău, dacă ne-am fi în-
 curcat într'un războiu fără noroc și dacă țara
 ar fi fost asviră într'o stare mai rea de-
 cât mai înainte, toată răspunderea pentru
 relele aduse ar fi căzut pe capul Domni-
 torului,

El a zis să facem așa!

Am avut și noi Românii Domni buni
 și vrednici de-alungul vremii, cari și-au iubit

neamul, dar când au ajuns în încercături
 mari, au părăsit mai bine scaunul domniei,
 decât să ia răspundere prea grea și să se
 știe învinuții că din fapta lor a pornit rēul
 țării.

Poate că a fost bine și așa. Dar e cu
 mult mai bine și mai frumos, când Domnul
 stă alături cu țara în primejdie și nu se dă
 în lături de grijea și de greutatea răspun-
 derii, când face așa cum crede El că e mai
 bine, și când cu inima curată poate să zică
 în fața lumii și a lui Dumnezeu: Dacă au
 ieșit lucrurile după cum nu le-am voit, este
 că așa a vrut puterea Celui de-sus.

Și așa a făcut Domnitorul nostru, luând
 răspunderea asupra Sa.

A chibzuit singur, s'a frământat zile
 și săptămăni întreaga cu gândurile, judecând
 în sufletul Său binele și relele cari ni le-ar
 pute aduce prietinia ori dușmănia, fie cu
 Rușii, fie cu Turcii. A cumpănit păreriile
 oamenilor luminați și pricepători, a ispitit gân-
 durile mulțimii din țară, a cerut sfatul bă-
 trānilor țării și prin scrisori a cercetat gân-
 durile celor mai iscușiți oameni într'ale po-
 litice.

A voit să le știe pe toate, ca să se
 încredințase și de ceea-ce ar face alții fiind
 în locul Lui.

Mai întâiu a adunat pe toți bărbații
 noștri cei mai cu pricepere întru cârmuirea
 țării și s'a sfătuit cu ei. Din nepotrivre

lor în gânduri se vedea lămurit ce încurcături
 dase peste noi. Unii găsiau cu cale,
 să lășăm țara deschisă, în drumul oștirilor
 rusești și turcești, ear oastea noastră să se
 adune în munții Olteniei.

Alții se luptau cu gândul, că ar fi mai
 bine să ne dăm pe partea Turcilor, că de
 vor birui Turcii, nu ne va fi mai rău de
 cum ni-a fost; ear de nu vor birui, Rușii
 tot nu ne pot face răul ce ni-l pot face
 Turcii, nu ne pot mări birul, nu ne pot
 surpa această minte țării.

Ear alții se străduiau cu povăța, să
 ne dăm pe partea Rușilor și să ne mântuim
 odată de Turci, scăpând țara de bir și de
 stăpănire.

Toți aveau dreptate și temei în spu-
 sele lor.

Cei-ce voiau pretinia cu Turcii, adu-
 ceau ca temeiu grijea lor de neisbândirea
 Rușilor și de multa supărare apoi a Tur-
 cilor și a răsunării lor.

Cei-ce năzuiau spre Ruși, aduceau ca
 temeiu oștirea noastră. Acum aveam oștire,
 nu ca alte dăți, când s'au mai învălășit
 Rușii cu Turcii, și când noi n'aveam oștire
 de loc. Acum oștirea noastră putea să fie
 pept cu Turcii. Și avem și un Domn cuminte
 și cunoscător într'ale purtării de războaie,
 ziceau ei.

Așa erau împărțite gândurile oameni-
 lor. Ear Domnitorul tot nelămurit era.

(Va urma).

Dela sate.

Laude unei învățătoare bune.

Bătrânul învățător pensionat Ardeleanu din Pecica ne pune la dispoziție următoarea vorbire ce a ținut-o d-nei Emilia Ciorogariu măr. Bodrogeanu.

Muli stimată doamnă învățătoare!

Douăzeci și unul de ani sunt de când ai venit ca învățătoare aleasă la școala de fete în comuna ta natală. Tu ai fost cea dintâi învățătoare română, care ai pus temelii și fundamentul la școala de fete din Pecica-română. — Moralul, zelul, diligența, truda, osteneala și iubirea de neam, ce ai dezvoltat cu învățarea, cu deșteptarea și luminarea, cu educarea sau creșterea școlii de fete, — te-au făcut — și ai fost, nu numai învățătoare bună și de model, — ci ai fost sufletul, inima și mama școlii acesteia!

În restimp de 21 de ani — ți-ai împlinit datoria atât față de școală, cât și față de elevele sau învățăcelele tale, așa: cât totdeauna ai secerat lauda și îndestularea tuturor, încât, cu tot dreptul putem zice, că: rari învățătoare se mai află așa de zelose!?

Sf. Scriptură zice: „Credința fără de fapte este moartă”.

Faptele tale față de școală și biserică, și față de elevele tale, te-au arătat, că: ai fost învățătoare din inimă curată, cu suflet nobil și mamă dnoasă școlii acesteia!

Se poate întâmpla, ca acest examen să fie cel dintâi, și doară și cel de urmă în viața ta — ca învățătoare plină de fapte bune și de merite pe cariera învățătoarească, atât de grea și de nemulțumitoare.

Laudă și onoare ție, învățătoare bună și distinsă, care ți-ai sacrificat, și ai jertfit viața școlii de fete, și ai muncit din greu — cu atâta zel pentru neamul românesc și credința strămoșească, — fără de a avea recunoștință și răsplătă cuvenită!

Conștiința sufletului fie-ți de mângâiere, că ai fost cea dintâi învățătoare română, care ai făcut începutul cu școala de fete în comuna ta așa, precum am fost și eu, cel dintâi învățător român, care am învățat românește pe Români!

Primește dela veteranul tău învățător mulțămirea și recunoștința, ce ai meritat-o în decursul alor 21 de ani ca învățătoare, primește le și în numele corpului învățătoresc, și în urmă primește-le în numele elevilor, băieților tale iubite, pe cari cu atâta iubire și dragoste le-ai educat și le-ai învățat spre tot ce este bun și frumos, și și de folos în viață — pentru genul femeiesc, — și pe cari le-ai iubit și le ai privit ca de ale tale așa: precum și ele te-au iubit și cinstit nu ca pe învățătoare, ci ca pe o mamă a lor, cari cred că te vor onora și adora, și nu te vor uita în viața lor, — căci li-ai fost nu numai învățătoare bună și iubitoare, ci și o mamă cu inimă adevărată română!

Să trăiască, să înflorească
Școala de fete românească!
Cu învățătoarea dimpreună,
Care ni-a făcut o zi plăcută și bună!

Pecica română, la 12/25 Iunie 1900.

Ioan Ardelean,
Inv. în pensie.

Avis.

Prin aceasta se aduce la cunoștința On. public român și a P. T. domni membri ai „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. din diecesa Caransebeșului”, că direcțiunea căii ferate de stat a încuviințat pe seama participătorilor la adunarea generală a Reuniunii, ținândă în Oravița-Montană la 17/30 Septembrie a. c., cunoșcutul favor de călătorie, ce se cuprinde în aceea, că cu un întreg bilet de cl. III. se poate călători pe cl. II., ear' cu jumătate bilet cl. II., pe cl. III., și anume pe liniile proprii ale statului, precum și pe liniile sud-ungare Timișoara-Buziaș și Verșeț-Cubin.

CertIFICATELE pentru obținerea acestui favor de călătorie dimpreună cu programul adunării și al festivităților sociale, pentru membrii din despărțimintele Reuniunii, sunt depuse la concerninții domni protopresbiteri, ear' pentru ceilalți P. T. domni participători, la subscrișul.

Biletele de călătorie pentru excursii la „Stajerdorfer Sommerfrische” și la băile din „Marilla”, se vor im-

părți participanților cu ocaziunea adunării prin comitetul local din Oravița.

Bocșa-Montană (N. Bocsán), 12 Septembrie 1900 st. n.

Ioan Marcu,
notarul general al Reuniunii.

PARTEA ECONOMICĂ

Sădirea pomilor.

De la sădirea, cum se cade, a pomilor atârna dezvoltarea și rodirea lor, cum și viața fiecărui pom.

Un pom, sădit corespunzător cerințelor naturii și trebuințelor lor naturale și individuale, cum și climatei și locului unde s'a sădit, — se dezvoltă pe deplin, produce fructe corespunzătoare și din belșug; pe când altul, sădit tot între acele împrejurări, dar' fără ținerea în socotină a regulilor naturale de sădire și de dezvoltare, — nu numai că nu se dezvoltă și nu rodește, ci facelul cu facelul el slăbește, se piticește și în urmă și pier.

Dacă în câmpul liber, sau în păduri seculare privim la un pom sau la un arbore puternic, crescut liber și dezvoltat singur, de la natură, — fără ajutorul omului, — vedem, că el s'a dezvoltat puternic și trăiește veacuri. Dacă cutare influință naturală din afară sau vătămăre silnică nu l'a stricat, el produce roada imbelșugată și uimitoare.

Precum toate vietățile organice, așa și pomul sau arborele, răsare, crește și se dezvoltă din sămânță; sămânța unui pom sau arbore se produce din roada acestuia, care are două chiemări de frunte. Una este: a susține și a dezvolta continuitatea individuală a soiului de pom sau arbore din care s'a produs; ear' alta: de a da materia de subsistență și dezvoltare, adică nutrețiment altor vietăți organice. Dezvoltarea se face prin ajutorul naturii, care, ca în toate, așa și aci, își are regulile sale. Din sămânța căzută sau scăpată la pământ, ori aruncată de vânturi, chiar în mari depărtări, răsare pom sau arbore și el crește în voia sa și se dezvoltă, fără-ca omul să conștine la aceasta. Se îngrijește de asta natura sau firea însăși. Răsărit odată pomul sau

arborele, mai întâiul caută câștigă loc în pământ, ear' a sus îi crece: trunchiul, crengă frunzele, cari își iau nutrețiment și din aier. Ear' toate împing ajută apoi pomului să-și întindă mai mult în pământ rădăcinile mai ales dau hrana trebuitoră tregului pom sau arbore.

Pe scurt deci: sub decursul lucrării ale firii, toată puterea traiu și de dezvoltare a pomului arborelui, se adună la locul de a porni, adică la cuibul sădit. De-aci începe trunchiul a se întinde în sus; de-aci pornesc rădăcinile se întinde pe sub pământ; și adună toate sucurile și substanțele nutrețiment și de-aci se împart peste tot pomul.

De aceea, aici toate mărișor pomului sunt mai puternice, rădăcinile sunt mai groase și mai gâte. Acestea în dezvoltarea lor ridică aci mai sus de suprafața pământului, îngroșându-se din ce în ce mai mult. Cu cât influința elementelor datătoare de viață leating nemijlocit, cu atât acelea se dezvoltă mai bine și mai puternic, întâi dezvoltând astfel pomul sau arbore și dându-și zor la rodire în toare.

Aceste împrejurări ne arată vederat, că capetele rădăcinilor pomului sau arbore de sădit, se așeze la sădire astfel, ca să devină nemijlocit la suprafața pământului, pentru-ca aici atinge, îndă deșinile ori-ce ploaie sau neapă de puțină, și ori-ce căldură a soarelui datător de viață, pe când pomul sau arborele sădit adânc, sau nu străbat de fel la rădăcinile aceluia, sau numai arare-ori, pomul neprimind puterea de viață și materia de dezvoltare, el se dezvoltă încet, sau rămâne puțin și pier, dar' roada îndestulată odată nu poate să dea.

De aceea, când suzim pomul sau pe altul plângându-se, că el nu rodește, e sigur, că la surz dintr'o sută, pricina e sădit adânc a pomului.

Poesii populare.

Fetița de Româncuță,
De ce-o joci, de ce s'aștă;
De ce-o joci de ce se 'ndeamnă.
Dară cea de Unguroaie,
De ce-o joci de ce se 'nmoaie,
Poate că-i cam tutăloae.

Frunză verde flori de fân,
Nu-i fecior ca de Român,
Că-i fecior și voinicos,
Și la fete dragostos.

Frunză verde de trifoi,
Nu-s feciori ca'n sat la noi,
Tinerei și făloșei,
Să-ți perzi mintea după ei.

Sărăciile fetele,
Gură bine place-le,
Gura de nu li-ar plăcē,
Cu feciori nu ar sedē.

Mândruța, când ti în joc,
Stă să s'aprinđă de loc,
Nu mai știe s'araca,
Că arde ca și para,
Dar și eu pe lângă ea,
Abia știu de treaba mea.

Mândră, tata nu mă lasă,
Ca să te-aduc noră'n casă,
Dar bine că mama vrea,
Și tu tot îi fi a mea.

Spune-mi mândră ce gândești,
Pentru ce vrei să mă leși,
Ori ți-a mințit oare cine,
Să nu mă iubești pe mine.

Lasă-mă cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pică greu,
Numai ceva mi pare rău,
Că ți-am spus eu gândul meu.

Mândruță cu ochi de mură,
Sărută-mă odată'n gură,
Sărută-mi mândră gura,
Că mulțamul vei avea,
Din friptă inima mea.

Mândră când te-i mărita,
Să-mi trimiți pe cineva,
Pe trei fire de alun,
Ca să viu să te cunun,
Să și fiu, mândră, și nănaș,
Pe cât ți-am fost dragălaș.

Mândruță când îmi șoptești,
Pe mine mă prăpădești,
Când te-ai mândră vorbind,
Mă cutrup până'n pământ.

Trimis-mi a mândra dor
Pe frunza din via lor,
Și eu i-am trimis napoi,
Pe frunzuța din ultoi,
Din ultoi de-americană,
Să m'aștepte pân' la toamnă.

Mândră de dragostea ta,
Mă toposc ca cănepa,
De-i trăi tu, mândră, mult,
Mă bagi cu zile'n pământ.

Cherechiu, Culese de: Ioan Mariș, june.

Vecina de ți i aproape,
Ese fără 'n miez de noapte,
Numa'n poale ori ciupag,
Și te sărută cu drag.

Jele mi e și-mi pare rău,
Mândro după portul tău,
Ce rea maică ai avut,
Ce ochi negri ți-o făcut,
Ochii-s negri ca neghina,
Gura i dulce ca smochina.

Fă-mă, Doamne, cemi-i face,
Fă-mă floarea socului
Pe maza împăratului,

Când se pune el se mănușă
Aminte să-i pot aduce,
Să gândească gânduri bune
Să lase feciori la mume,
Să gândească 'n munți
Să mai lase frați la frați
Să gândească 'n munți
Să lase frați la surori.

Ohaba-Mutnic, culese de: Constantin

Descăntece cătăneș

(Din Cuv. n.)
Când eram la fete drag
M'a jurat neamța sub steag
Sub steag roșu de mătă
Trei ani să nu vin acasă
Ca să știu, mândruța mea
Că trei ani nu mi vede
N'oiu umbla sara prin
Nici nu mi vedea la v
Mi-or da pușca cu oțel
La grumazi mi-or pune
Că trei ani vrea să mă

Voi, fraților mei iubii,
Plăgești toți și mă jeli
Și suspinați cu dorire,
De a noastră despărțire
Că să de vreme mă d
De la voi ca și un năli

Una la zi.

Tot din ale lui Traian secesiionistul, foiteonul al VI (scris in August; a mai „slobozit“ vre-o 10!) glă-

si inainte de toate scrieti tot ce in publicitate „cu sânge“. Atunci scrieti că „în sânge este spirit“ și adre- curatele produse prin uși des-

puțane, puile! N'ăi face bine să ex- um e spiritul în sânge și cum se pro- ceșul prin uși descrepește? Nu de ra, dar ni-se spune, că Samurache e nedumene!

Noutăți

Arad, 22 Septembrie n. 1900.

Risipa dela Brașov. Primum din următoarele: „Afacerea cu d-lui Voinea agită toate stra-

societății de aici. Până și cel mă trocar își zice: Dar bine, Stul Nicolae oai de tuns? Ear- gie rolul jucat de dl Voinea în cea rentei și cunoaște toate câte a profitat pe urma poziției ce la Stul Nicolae, e cu adevă-

dignat de acest sistem de bacși- se inaugurează. Dl Voinea mai apoi, ca d-sa să fie zugrăvit în ea naturală pe tabloul ce se va în sala gimnasiunului, alături de cele marilor arhiepiscopilor Șaguna și Șagun. Se vorbește că se va aduce acest scop aici un pictor din state, ca d-sa să fie frumos zua- cței nu e de loc modest dl când vorba e de cinstita d-sale și dar alta cheltuială de câte-va

Examenele voluntarilor din Arad și mare s'au ținut în zilele 17 și 18 avrie, sub presidial d-lui general-major er. in Orade. S'au supus examenului martari, carl toți au trecut cu foarte bun. Un singur Român a fost aral, dl Nicolae Mihulin, student în al fiul părintelui Mihulin din Boroș- Am inregistra bucuos, ca pe al Român, și pe dl Iuliu Chirilescu, fiul ai public din Chișineu, dar asta poate d-insul.

ogodnă. Maria Lazar și Petru Cio- incredințați.—Să fie în cias bun.

Dl Stefan Roja, învățător în Pectea, ratat cu amabila d-șoară Letiția Te- tot din Pectea. — Toate fericirile!

advocat român. Ni-se scriu arele riduri: Dl Dr. Aurel Vlad, aite cel mai distins tineri român, ni în 15 l. c. diploma de avocat d- reg. din Mureș-Osorhoiu, de- ai cancelaria advocațională în Deva. e juridice le-a terminat la uni- e din Budapesta, unde a luat și de doctor în drepturi. Examenele e și rigoroasele le-a făcut cu emment. Ca înlocuit naționalist, era aral tinerimii române din Pesta ai la universitate, ear' în studiil ni-l luam pe d-insul de model, românesc și-a câștigat un luptător ai de caracter într'insul, ear' corpul ai un distins și rutinat jurist. ai călduroase! — nel.

ormentarea lui Aron Densușianu e la Iași Lunl, 4 Septembrie oraș 3 mijlocul unei numeroase asistențe. ai a pornit de la domiciliul defunc- str. Ralet, parcurend străzile Ro- 40 Sfinți. In dreptul Universității Carol, dl A. D. Xenopol, rectorul aișei, a pronunțat o călduroasă cu- arătând meritele lui Aron Densu- aișot sincer și cinstit. Apoi corte- dreptă priu străzile Carol, Lăpuș Goliei Cucu, spre „Eternitatea“ unde a probodul. La cimitir a vorbit dl N. ai numele Liget culturale, pentru ea căreia Aron Densușianu lucruse aișut. Studenții au luat parte la aișarea profesorului lor în frunte cu Universității. Serviciul religios a

foat oficiat de către preoții dela bisericile sf. Spiridon, sf. Neculai, Banu și Buna-vestire în frunte cu archimandritul Atanasie dela bi- serica sf. Spiridon. Pe cât de impunătoare a fost manifestația populației românești din Iași pentru defunctul Densușianu, pe atât de dureroasă a fost ziua aceasta, care răpește pe unul dintre cel mai buni și devotați națio- naliști. Fie-I țărina ușoară și memoria eternă!

Românii în Bosnia. Dl Th. Burada, cunoscutul cercetător al ur- melor despre Români în celelalte țeri, se află la Sereievo, capitala Bosniei. D-sa a găsit, pe lângă alte urme de Români în Bosnia, și următoarele sate cu numirile cele mai curate româ- nești ca: Stupari, Lupanari, Cotor, Clăbucu și altele. Prin acele ținuturi există locuitorii, carl se numesc: Pă- dure Constantin, Bucur Dragomir, Bul- buc Constantin, Duta Anton, Varză George, Vlah Anton, Rață George, Vărescu, Pințul, Șambul, Negru, Cobză, Balianu, Baci, Basaraba, Sulă, Turbă, Pandur, Condrea, Roșcu etc.

Doi aniversări. „Apărarea Națională“ scrie următoarele:

Încă de acum doi ani am atras aten- țiunea unei române asupra a două aniver- sări istorice și am propus serbarea lor. La anul viitor, 1901, se cuvine să se facă comemorarea lui Mihai Viteazul. La 1904 vine rîdul aceleia a lui Ște- fan-cel-Mare.

Este timpul sosit mai ales pentru ani- versarea dela 1901. — ca cel cu inimă română să constituie un comitet, care să ia, în timp util, dispozițiunile ce se vor socoti, pentru solemnă comemorare, de toată na- țiunea română, a aniversării morții mare- lului domn.

V. A. U.

Timbrarea scrisorilor și cărților po- stale. Direcțiunea postelor ungare trage lua- rea aminte a publicului asupra pagubelor și a neplăcerilor, ce se cauzează prin aceea, că scrisorile și cărțile postale ce se trimit în străinătate, îndeosebi pentru Austria nu sunt timbrate amăsurat tarifului. Pentru ocu- lirea neajunsurilor, reamintim taxele de fran- care ce sunt în vigoare după tariful din 1 Ianuarie 1900 și anume pentru străinătate taxa unei epistole simple este 25 bani (fleri) și a unei cărți postale 10 bani (fleri). Pen- tru România taxa unei epistole până la 15 grame este 25 fleri, ear' în comunicația limitrofă (partea Transilvaniei până la Mu- reș și comit. Bistrița Năsăud) este 10 bani sau fleri, pentru Austria, Bosnia Herțego- vina, Germania, Serbia și Muntenegru taxa unei epistole simple este 10 fleri, ear' a unei cărți postale e 5 fleri.

Declarație. In numărul 165 din 18 Septembrie s. c. al „Trib. Pop.“ a apărut sub titlul „Cum stăm cu directoratul la gim- nasiul din Năsăud“ un articol prea adevă- rat, care, după-cum sunt încunoscînt din Năsăud, odioși clicai și renegați ciocaniști mi-l atribuească mie. In interesul adevărului trebuie cu — darere — să declar, că nu eu sunt autorul susamintitului articol.

Aprobând întru toate susamintitul ar- ticol, fac această declarație din simplul motiv, că nu pot suferi să mi-se atribuiească mie lucruri, pe cari eu nu le-am săvîrșit. Budapesta, 20 Septembrie 1900. Vasile V. Moisil, medicinist.

Numire. Dl Nicolae Vățășan, cleric ab- solvent și profesor censurat la facultatea de științe naturale și matematică din Cluj, a fost numit profesor la gimnasiul de stat din Beregszász.

Oficer sinucis. Erî, 21 l. c. dimineața, s'a sinucis în fortăreața din Arad sub-loc- teutenantul Wilhelm Nagelholz, în vîrstă abia de 24 ani.

In atențiunea domnilor în- vîțători români. Aducem la cuno- știința domni'or învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar **Geografia comitatului Arad, de în- vîțătorul Damaschin Medre**, — ca manual cu mai multe chărți geografice, întocmit pentru clasele III. și IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Admi- nistrațiunea „Tribunei Poporului“ din

Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Convocare. Primind subscrisul mandat dela comitetul contral pentru constituirea despartămîntului Vêrșet al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporu- lui român“, la care vor aparține cercurile administrative: Vêrșet (afară de comuna Varadia), Banloc, Biserica-albă și Detta: apoi orașele Vêrșet și Biserica-albă, — con- voc prin aceasta adunarea constituantă a acestui despartămînt pe ziua de 8. Octom- vrie a. c. n. în opidul Vêrșet (Hotel Baross) la 2 ore p. m., cu următorul program: 1. Deschiderea adunării de constituire. 2. Ce- tirea și explicarea § 2 din statutele Aso- ciațiunei. 3. Inscirirea de membri. 4. Ale- gerea comitetului cercual. 5. Verificarea procesului verbal. 6. Inchiderea adunării de constituire.

Sunt rugați toți acei P. T. Domni, că- rora le zace la inimă înaintarea poporului nostru pe teren cultural, de a participa în persoană și a stărui, ca să ieie parte și popor cât mai numeros la această adunare. Vêrșet, 16 Septembrie 1900. Dr. Petru Ze- pentag.

Se caută editor, pentru a tipări o bro- sură intitulată: „Scetele“, ce conține 20 de schițe humoristice, bine alese și întocmite pentru ris, — și o altă broșură, intitulată: „Premiu pentru școlarii din școalele populare“. Broșura aceasta se compune din următorul material: „Floarea Codreanului“, o istori- cară morală, instructivă, care tratează despre un copil, care prin purtarea sa exem- plară a făcut multă bucurie și cinste părin- ților și neamului. După aceasta urmează câteva sentințe, proverbe și o poezie aco- modată pentru școlarii, — toate în nex cu istoricारा. Urmează a doua istorioară, despre o copilă desmierdată, care prin pur- tarea sa slabă a făcut multă supărare părin- ților și rușine neamului. In legătură cu aceasta câteva sentințe, proverbe și o altă poezie, bună de declamat pentru școlarii. Toate în stil ușor de înțeles, și anume în- tocmit pentru școlarii. Cel-ceil doresc a primi aceste în editură, să binevoiască a se adresa la subscrisul, în Cețea, u. p. Tôvis (Ardeal).

I. Bota, Inv. gr.-er.

Din Istoria Banatului Severin. Seve- rinul sub stăpînirea principilor ardeleni până la predarea cetăților Caransebeș și Lugoj în mînile Turcilor. 1526—1658 de P. Dră- gălină, a apărut în editura „Bibliotecii No- astre“ din Caransebeș, sub Nr. 34—37, un volum de 117 pagine, și se vinde cu pre- țul de 56 cruceri (1 leu 40 bani).

Acest volum formează partea a doua din interesantul studiu istoric al d-lui P. Dră- gălină, din care partea întâi a apărut tot în editura „B. N.“ sub Nr. 23—26.

Atragem atențiunea doritorilor de a cunoaște trecutul neamului nostru din păr- țile bănățene asupra studiilor d-lui Drăgă- lină, pe cât de interesante, pe atât de ușor de câștigat, dat fiind prețul infim, cu care „Biblioteca Noastră“ de sub direcția d-lui E. Hodoș le ofere publicului.

Un tiner maturisant eminent dorește a fi aplicat ca practicant în vre-o cancelarie notarială. Oferte se primesc la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

De necrezut! Mîi de mulțumiri și scri- sorî de recunoștință adevăresc, că „Fluidul Elsa“ de Feller s'a dovedit ca cel mai bun la toate boalele, chiar și la acelea unde alte medicamente nu vindecă. Cu deosebire vin- decă frigurile, podagra, reuma, durerî de piept cap și de dinți, junghieri, sgărçieri, durerî de stomach, de ochi etc., iute și la sigur. 12 flacoane costă 5 coroane franco. Singurul producător e Eugen V. Feller, far- macist în Stubica Nr. 135, comitatul Agram. La nici o familie să nu lipsească acest mij- loc excelent, examinat de oficiul sanitar și găsit de cel mai bun mijloc, pe care ori-cine de-l folosește odată, pentru efectul său din toate punctele de vedere, îl va folosi per- manent.

„Orb am fost deja, și numai „Fluidul Elsa“ de Feller mi-a salvat lumina ochilor“, — scrie Szűcs Péter din Budapesta Felsó- rakpart 9.

Epigramă.

Unul „bărbai grupat“.

O bogăție de idei,

De-un rif,

Când cauți și să găsești tu vrei

La Trif,

Pierși vremea, căci el nu are habar,

Decăt.. căud vede fundul la pahar.

Eter.

Reprezențații spiritiste și ilusioniste, cari promit a fi foarte interesante, se vor da mâne, Duminecă seara la orele 8, în restau- rantul Vas, din partea damelor Lenormand și Flora, bine cunoscute publicului aradan.

Posta Redacției.

Adam Basarab Romos. Autorul cores- pondenței defăimătoare față cu d-voastră iusuși ne scrie, că acușățiunile ce vi-s'au adus în publicitate le retrage. Puteți fi sa- tisfăcut.

Șciutorul, Bihor. Relele pe care ni-le descrii, arată-le ven. Consistor, care, nu de îndoini, le va lecui, fie asti chiar puternici cel cari fac și protejează relele. Vom anunța în foaie când sosește dl vicar.

Ultime știri.

Războiul din China.

Londra, 20 Septembrie. In 11 Septemvrie a fost o luptă crâncenă de stradă între tru- pele generalului Höpfner și între Boxeri în Liang-Hriang. Mai întâiu generalul german a bombardat orașul, a spart porțile cu dina- mită, necruțând pe nimeni și ucizînd vr'o 500 de Chinezî.

Bruzella, 20 Septemvrie. In Mongolia Boxerî din nou și cu o cruzime nespusă au mșcelărit mulțime de misionari belgiani.

Peking 21 Septemvrie. Prințul Cing a declarat, că împărăteasa Chinei dorește pacea și pentru asta ar fi gata să abdice la tron în favorul tinerului împărat.

Londra, 21 Sept. Se anunță din China, că un edict împărătesc ordonează estîrparea Boxerilor.

Rușii au săvîrșit între Chinezii din Mandjuria cruzimi nemaî pomenite. Au mă- celărit până acum în chip înșiorător vr'o 12.000 bărbai, femei și copii, parte străpungându-î, parte asvirindu-î într'un riu.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piete se so- cotesc în coroane și după 50 kilograme, ear' nu ca și până acum, după maza me- trică (100 kilograme).

Prețurile dela 21 Septemvrie din Arad:

Grâul cel mai bun . . .	cor. 7.12—7.30.
Cucurus	5.25—5.45.
Săcară	5.06—5.08.
Orz	5.50—5.60.
Ovės	4.60—4.80

Prețurile dela 21 Septemvrie din Budapesta

Grân in Octomvrie . . .	cor. 7.67—7.68
Secară	6.17—6.19
Ovės	5.35—5.37
Cucurus pe August . . .	6.17—6.19

Cursul pietii din Arad.

Hărțile-monetă română	Cump. fl. 9.48 vënd	9.52
Lire turocești	—	—
Imperiali (15 R. aur)	18.90	19.
Ruble rusești 100 r	126.—	12.—
Galbenl	5.68	5.68
Napoleon-d'ori	9.48	9.55
100 Marco germane	58.50	58.95
Livre sterling	11.90	12.00

Editor: Aurel Popovici Bareianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Avis!!

Subscrisul aduce la cunoștința On. Public, că după-ce mai mulți ani am practisat **compactoratul în diferite orașe din Germania**, am deschis legătorie de cărți în **Arad**, strada bisericii (Templom uteza) Nr. 7.

Primește în atelierul meu tot felul de cărți și reviste, precum și alte lucruri aparținătoare de compactorat și confecționez după sistemul german: bine, efin și punctual.

Mă recomand atențiunei Onor. Public, rogându-1 de spriginul binevoitor.

Cu stimă:

Iustin Ardelean,
compactor.

501 1-1

Deposit de giuvaeruri, ciasornice și arginterii.

Bogat asortiment de ciasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL Fondat 1867
ciasornicar și giuvaergiu
Arad, piața Andrássy Nr. 24.

Reparațiuni de tot felul de ciasornice și giuvaere să execută cu toată promptitudinea. **Cu prețurile cele mai moderate.**

Fondat 1867

479 -5

Numărul telefonului 10.

Alexandru Hoffmann

prăvălie de efecte de modă

la „Rândunică.”

Palatul teatrului.

Cel mai bogat asortiment cu prețuri foarte mici, efecte diverse.

Cravate de dame „Reform“ 25 cr. bucata.

Ciorapi pentru dame, domni și copii, lucrați în închisoare re-noscute de cei mai buni; prețul după registru.

Bluze pentru dame.

Rufărie pentru bărbați, femei și copii, se confecționează după măsură, dar sunt și în deposit.

Dantele, dela 5 cr. în sus, briuri și incingătoare dela 38 cr. în sus.

N. B. A sosit un nou transport din faimoasele mănuși de plăt, perechea numai 95 cr.

Numărul telefonului 10.

499 2-10

Cel mai bun eroiu!

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericei, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soiuri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de crenae și lakk-uri în diferite colori.

484 9-

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai articli de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara (abstrăgând orele dela 9-11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de lecuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprinderi de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburii de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevraștenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburii de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de lecuirea cu apă rece, de massagi sau împachetare. — Intrebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprinderi acute și învechite de gâtlee, de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astmă. — Intrebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuințarea odată: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oame-nilor desvoltați, cari sufer de morburii de inimă și de strim-tarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie care bolnav se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însumi i-1 dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întâmplă sub veghiarea mea personală.

Dr. A. HECHT,

450 29-29

Arad, strada Templom, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.

